

Lieta C-185/23

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2023. gada 22. marts

Iesniedzējtiesa:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Slovākija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 28. februāris

Prasītāja:

BONUL s.r.o.

Atbildētāja:

*Výbor Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie
rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu*

Pamatlietas priekšmets

Valsts parlamenta komisijas lēmuma, ar ko apstiprināts valsts drošības iestādes lēmums atcelt prasītājas drošības pielaidi, pārbaude tiesā

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 51. panta 1. punkts ir **jāinterpretē** tādējādi, ka **dalībvalsts piemēro Savienības tiesības** situācijā, kad šīs dalībvalsts tiesa pārbauda, vai ir likumīgs šīs valsts parlamenta īpašās komisijas lēmums, ar ko šī komisija kā otrās instances iestāde atstāja spēkā valsts drošības iestādes administratīvo lēmumu, ar kuru juridiskai personai tika atsaukta (atcelta)

– vispirms iestādes drošības pielaide, kas dod tiesības piekļūt klasificētai informācijai saskaņā ar valsts tiesību aktiem,

vienlaikus un tikai šīs pielaides atsaukšanas rezultātā arī

– iestādes drošības pielaide, kas šai juridiskajai personai tika izdota ar mērķi piekļūt klasificētai informācijai, kas klasificēta kā “SECRET UE/EU SECRET” Padomes Lēmuma 2013/488/ES (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai 11. panta un tā V pielikuma – spēkā esošā redakcijā – izpratnē?

2. Ja **atbilde uz pirmo jautājumu** ir apstiprinoša:

Vai Hartas 47. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir **pretrunā tads valsts tiesiskais regulējums un prakse**, saskaņā ar kuru

a) valsts drošības iestādes lēmumā atsaukt (atcelt) minēto pielaidi un apliecību nav norādīta klasificēta informācija, kuras dēļ šī iestāde secināja, ka ir izpildīti to atsaukšanas (atcelšanas) nosacījumi, bet ir norādīta tikai atsauce uz attiecīgo šīs iestādes lietas materiālos esošo dokumentu, kurš satur minēto klasificēto informāciju,

b) attiecīgajai juridiskajai personai nav piekļuves valsts drošības iestādes lietas materiāliem un atsevišķiem dokumentiem, kas satur klasificēto informāciju, kuras dēļ šī iestāde secināja, ka attiecīgās pielaides atsaukšana (atcelšana) ir pamatota,

- c) piekļuvi šiem lietas materiāliem un šādiem dokumentiem var iegūt attiecīgās juridiskās personas advokāts, tomēr tikai ar valsts drošības iestādes vadītāja piekrišanu vai, pakārtoti, ar citas iestādes, kas šos dokumentus ir iesniegusi valsts drošības iestādei, piekrišanu, tomēr arī pēc tam, kad viņš ir ieguvis piekļuvi, viņam ir pienākums nodrošināt lietas materiālu un šo dokumentu konfidencialitāti,
- d) piekļuve šiem lietas materiāliem un dokumentiem pilnā apmērā ir tomēr tiesai, kas izvērtē pirmajā jautājumā aprakstītā lēmuma likumību?

3. Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša:

Vai Hartas 47. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie tieši ļauj (vai, pakārtoti, uzdod) tiesai, kas izvērtē pirmajā jautājumā aprakstītā lēmuma likumību, nepiemērot otrajā jautājumā aprakstītās tiesību normas un praksi, kā arī piešķirt attiecīgajai juridiskajai personai vai tās advokātam piekļuvi valsts drošības iestādes lietas materiāliem vai, pakārtoti, dokumentiem, kas satur klasificētu informāciju, ja šī tiesa to uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un uz sacīkstes principu balstītu procesu?

4. Ja atbilde uz trešo jautājumu ir apstiprinoša:

Vai Hartas 51. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesas pilnvaras piešķirt piekļuvi lietas materiāliem vai, pakārtoti, dokumentiem trešā jautājuma izpratnē, attiecas uz

- tikai tām lietas materiālu vai dokumentu daļām, kuras satur informāciju, kas ir būtiska, lai novērtētu industriālo drošību Padomes Lēmuma 2013/488/ES 11. panta un tā V pielikuma izpratnē,

vai

- arī tām lietas materiālu vai dokumentu daļām, kuras satur informāciju, kas ir būtiska tikai, lai izvērtētu industriālo drošību saskaņā ar valsts tiesību aktiem, t. i., ārpus Padomes Lēmumā 2013/488/ES paredzētajiem priekšnoteikumiem?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LESD 240. panta 3. punkts, 267.–276. pants, 288. panta ceturrtā daļa, 291. panta 1. punkts un 346. panta a) punkts

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47., 51. un 52. pants

Padomes Lēmuma 2013/488/ES (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV 2013, L 274, 1. lpp.)

3. apsvēruma, 1. un 11. panta, 15. panta 3. punkts, 16. panta 3. punkts un V pielikums

Atbilstošās valsts tiesību normas

Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Likums Nr. 215/2004 par klasificētas informācijas aizsardzību un par grozījumiem un papildinājumiem atsevišķos likumos) ar grozījumiem (turpmāk tekstā – “Likums Nr. 214/2004”)

Saskaņā ar 2. panta a) punktu **“klasificēta informācija”** ir klasificētas informācijas autora norādīta informācija vai materiāli, kas Slovākijas Republikas interesēs ir jāaizsargā pret izpaušanu, ļaunprātīgu izmantošanu, bojāšanu, neatļautu pavairošanu, iznīcināšanu, nozaudēšanu vai zādzību.

Saskaņā ar 2. panta e) punktu **“klasificētas informācijas autors”** ir juridiska vai fiziska persona, kas ir pilnvarota pieņemt lēmumu, ka informācija vai materiāls ir uzskatāms par klasificētu informāciju. Saskaņā ar 2. panta f) punktu **“pilnvarotā persona”** ir juridiska vai fiziska persona, kurai ir atļauts iepazīties ar klasificētu informāciju vai kuras pilnvaras iepazīties ar klasificētu informāciju izriet no likuma.

Saskaņā ar 10. panta 1. punkta h) apakšpunktu, **lai saņemtu atļauju iepazīties ar klasificētu informāciju, ir vajadzīga derīga apliecība**, ko izsniegusi *Národný bezpečnostný úrad Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Valsts drošības iestāde, turpmāk tekstā – “VDI”).

Saskaņā ar 26. panta 2. punktu VDI, pamatojoties uz savas pārbaudes procedūras rezultātiem, pieņem lēmumu par to, ka attiecīgā persona neatbilst 10. panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem. Saskaņā ar 26. panta 3. punktu šādā lēmumā jānorāda noteikums, uz kura pamata VDI nolēma, ka attiecīgā persona nedrīkst iepazīties ar klasificētu informāciju, apstākļi, kas bija lēmuma pamatā, un apsvērumi, pēc kuriem iestāde vadījās, izvērtējot pierādījumus, kā arī norādījums par pārsūdzības iesniegšanas iespēju.

Saskaņā ar 6. panta 8. punktu **“industriālā drošība”** ir pasākumu kopums, ko veic juridiska vai fiziska persona, lai aizsargātu tai nodoto vai tās radīto klasificēto informāciju. Saskaņā ar 8. panta 1. punktu **pienākums nodrošināt klasificētas informācijas aizsardzību juridiskas personas gadījumā ir tās statūtos noteiktai struktūrai** (turpmāk tekstā – “pārzinis”).

Saskaņā ar 34. panta 1. punkta f) apakšpunktu tiesnesis ir pilnvarotā persona ar īpašu statusu amata pienākumu izpildē.

Saskaņā ar 35. panta 3. punktu advokāts ir cita pilnvarotā persona, kas valsts iestādē notiekošā procesā ar tās iestādes vadītāja piekrišanu, kuras kompetencē ir attiecīgā klasificētā informācija, vienā reizē iepazīstas ar klasificēto informāciju,

ciktāl tas ir nepieciešams šim procesam, pirms tam parakstot konfidencialitātes deklarāciju. Saskaņā ar 35. panta 4. punktu valsts iestāde, kas veic procesu, nekavējoties rakstveidā informē VDI un klasificētas informācijas autoru par advokātu un to, kādā apjomā viņš ir iepazinies ar klasificētu informāciju, kas klasificēta kā *Prísne tajné* (sevišķi slepeni), *Tajné* (slepeni) vai *Dôverné* (konfidenciali).

Saskaņā ar 38. panta a) punktu advokātam kā pilnvarotajai personai ir pienākums nodrošināt konfidencialitāti informācijai un materiāliem, kas satur klasificētu informāciju.

Saskaņā ar 43. pantu, ja ir pamatotas aizdomas, ka valsts iestāde lūgs uzņēmējam radīt klasificētu informāciju vai sniegs viņam klasificētu informāciju, uzņēmējam ir pienākums vērsties VDI, lai saņemtu **iestādes drošības pielaidi**. Saskaņā ar 45. panta 1. punktu VDI pārbaudes procedūrā nosaka, vai uzņēmējs atbilst industriālās drošības nosacījumiem, jo īpaši, vai uzņēmējs ir **uzticams no drošības viedokļa**¹ 46. panta c) punkta izpratnē.

Saskaņā ar 50. panta 1. un 3. punktu, ja drošības pārbaudē tiek konstatēts, ka uzņēmējs atbilst 46. pantā minētajiem nosacījumiem, VDI izsniedz viņam **iestādes drošības pielaidi** uz laiku līdz pieciem gadiem. Saskaņā ar 50. panta 4. punktu uzņēmējam ir tiesības iepazīties ar klasificētu informāciju līdz tās slepenības pakāpes līmenim, līdz kuram viņam ir izsniegta iestādes drošības pielaide.

Saskaņā ar 50. panta 5. punktu, ja VDI jo īpaši ir konstatējusi, ka **uzņēmējs vairs nav uzticams no drošības viedokļa** 46. panta c) punkta izpratnē, vai ir klaji vai atkārtoti pārkāpis savus pienākumus klasificētas informācijas aizsardzības jomā, tas atceļ **iestādes drošības pielaidi**. Saskaņā ar 52. panta 1. punkta c) apakšpunktu iestādes drošības pielaide zaudē spēku, tiklīdz VDI ir sniegusi paziņojumu atbilstīgi 50. panta 5. punktam.

Saskaņā ar 60. panta 7. punktu VDI veic drošības pārbaudi attiecībā uz fizisku personu, kurai ir paredzēts iepazīties ar klasificētu informāciju saistībā ar Slovērijas Republikai saistoša starptautiskā līguma uzdevumu izpildi, un izsniedz tai **personāla drošības pielaidi**.

¹ Par uzņēmēju, kurš ir uzticams no drošības viedokļa 49. panta 1. punkta izpratnē nav uzskatāms uzņēmējs, par kuru ir konstatēts drošības risks. Saskaņā ar 49. panta 2. punktu par drošības risku uzskata: a) darbību pretēji Slovērijas Republikas interesēm valsts aizsardzības, valsts drošības, starptautisko attiecību, valsts tautsaimniecisko interešu, valsts iestādes darbības jomā vai darbību pretēji interesēm, ko Slovērijas Republika ir apņēmusies aizsargāt; b) ārējas, komerciālas vai mantiskas saites, kas varētu kaitēt Slovērijas Republikas interesēm ārpolitikas vai drošības jomā; c) tautsaimniecības, mantisku vai finansiālu saišu esamību ar personām no organizētās noziedzības vides; d) uzņēmēja korupcijas izpausmes; e) personāla nestabilitāti uzņēmēja vadošajos amatos vai struktūrās; vai f) uzņēmēja pārziņa pielaides derīguma atcelšanu.

Saskaņā ar 30. panta 1. punktu personas, uz kurām attiecas iepriekš minētie VDI lēmumi, 15 dienu laikā pēc lēmuma izsniegšanas var rakstveidā **pārsūdzēt** šos lēmumus. Pārsūdzībai ir apturošs spēks, un saskaņā ar 30. panta 2. punktu VDI pati var apmierināt pārsūdzību.

Ústavný zákon č. 254/2006 Z. z. o zriadení a činnosti výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmavanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu (Konstitucionālais likums Nr. 254/2006 par Slovākijas Republikas Nacionālā parlamenta komisijas valsts drošības iestādes lēmumu pārskatīšanai izveidi un darbību) ar grozījumiem

Saskaņā ar 2. un 3. pantu Slovākijas Republikas Nacionālā parlamenta **komisija** (turpmāk tekstā – “komisija”), kurā ir 11 deputāti, pārskata VDI lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar Likumu Nr. 215/2004. Saskaņā ar 4. panta 2. punktu, ja apelācijas sūdzība ir pamatota, komisija atceļ apstrīdēto lēmumu un nodod lietu VDI, lai pieņemtu jaunu lēmumu; pretējā gadījumā tā noraida apelācijas sūdzību. Komisijas lēmums satur rezolutīvo daļu, pamatojumu un informāciju par pārsūdzības līdzekļiem.

Saskaņā ar 5. pantu komisijas lēmumu pārskata *Najvyšší správny súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā administratīvā tiesā).

Zákon č. 162/2015 Z. z., Správny súdny poriadok (Likums Nr. 162/2015 – administratīvā procesa likums) ar grozījumiem (turpmāk tekstā – “Administratīvā procesa likums”)

Saskaņā ar 81. panta 1. un 3. punktu procesa dalībniekiem un viņu pārstāvjiem ir tiesības iepazīties ar lietas materiāliem, kuri satur klasificētu informāciju, un šo dokumentu pielikumiem, kā arī veikt izrakstus un norakstus tikai saskaņā ar noteikumiem par klasificētas informācijas aizsardzību.

Saskaņā ar 82. panta 1. un 2. punktu valsts pārvaldes iestāde, iesniedzot administratīvu dokumentu, vienmēr norāda tās dokumenta daļas, kuras satur klasificētu informāciju. Nodaļas priekšsēdētājs ierobežo iespēju iepazīties ar šīm dokumenta daļām. Tomēr nav iespējams ierobežot iespēju iepazīties ar tām administratīvā dokumenta daļām, uz kuru pamata administratīvā tiesa veic pierādījumu iegūšanas procedūru, kā arī tām daļām, ar kurām procesa dalībniekam bija tiesības iepazīties procesā administratīvajā iestādē.

Saskaņā ar 119. pantu administratīvā tiesa var iegūt pierādījumus, kas nepieciešami, lai pārskatītu apstrīdētā lēmuma likumību.

Saskaņā ar 120. panta a) punktu administratīvajai tiesai nav saistoši administratīvās iestādes konstatētie fakti un tā var patstāvīgi sākt pierādījumu iegūšanas procedūru, ja uzskata, ka tas ir nepieciešams lietas izlemšanai.

Vyhlaška Národný bezpečnostný úrad č. 134/2016 Z. z. o personálnej bezpečnosti (Valsts drošības iestādes rīkojums Nr. 134/2016 par personāla drošību, turpmāk tekstā – “Rīkojums Nr. 134/2016”)

Saskaņā ar 5. panta 1. punkta d) un g) apakšpunktu kopsakarā ar 5. panta 6. punktu fiziskas personas **personāla drošības pielaide** un **iestādes drošības pielaide** ietver augstāko klasifikācijas līmeni attiecībā uz Eiropas Savienības klasificēto informāciju, kurai tās turētājs var piekļūt, un norādi uz attiecīgajām Savienības tiesību normām, saskaņā ar kurām personai ir atļauta piekļuve klasificētai informācijai, kā arī pielaišanas derīguma termiņa sākuma un beigu datumu.

Saskaņā ar 5. panta 4. punkta a) apakšpunktu kopsakarā ar 5. panta 6. punktu iepriekš minēto pielaidi principā izsniedz **maksimāli uz apliecības darbības laiku**.

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja ir Slovākijas sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kurai VDI 2018. gada 6. septembrī izsniedza **iestādes drošības pielaidi**, kas ļauj iepazīties ar klasificētu informāciju, kas klasificēta kā “*Prísne tajné*” (sevišķi slepeni), materiālā un elektroniskā formā nodot klasificētu informāciju, kas klasificēta kā “*Tajné*” (slepeni), kā arī radīt klasificētu informāciju, kas klasificēta kā “*Tajné*” (slepeni). 2018. gada 15. novembrī VDI izsniedza prasītājai iestādes drošības pielaidi attiecībā uz informāciju, kas klasificēta kā *SECRET UE/EU SECRET*.
- 2 Pēc tam VDI saņēma dažādu publisku informāciju par to, ka i) pret prasītāju vai tās valdes locekļiem tika veiktas pārbaudes attiecībā uz dažādiem noziedzīgiem nodarījumiem, ii) prasītāja bija noslēgusi līgumus ar subjektiem, kuri tika turēti aizdomās par nelikumīgām darbībām, un maksāja tiem nestandarta naudas summas, un iii) prasītāja tika turēta aizdomās par saiknēm ar citu subjektu, ar kuru tā kopīgi piedalījās saimnieciska rakstura konkursos, neatklājot, ka tās ir kopīgi kontrolētas. VDI ieguva papildu informāciju savu darbību rezultātā vai no citām valsts iestādēm. Minētā informācija ir ietverta dokumentos, kurus pati VDI vai citas valsts iestādes kā to autori ir apzīmējuši kā klasificēti dokumentāri pierādījumi. VDI deva prasītājai iespēju paust savu nostāju par daļu informācijas, bet ne par atsevišķiem klasificētiem dokumentāriem pierādījumiem vai tajos ietverto informāciju. Prasītāja iesniedza paskaidrojumus tikai attiecībā uz informāciju, ko tai bija sniegusi VDI.
- 3 2020. gada 25. augustā VDI pieņēma lēmumu, atzīstot, ka prasītāju nevar uzskatīt par uzticamu no drošības viedokļa, jo tai tika konstatēti drošības riski, proti: i) komerciāla saikne, kas varētu kaitēt Slovākijas Republikas interesēm drošības jomā², un darbība pret Slovākijas Republikas interesēm valsts tautsaimniecības

² Saskaņā ar Likuma Nr. 215/2004 49. panta 1. punktu un 2. punkta b) apakšpunktu.

interesešu jomā³. Pamatojoties uz to, VDI atcēla 2018. gada 6. septembra iestādes drošības pielaidi un līdz ar to⁴ atcēla arī 2018. gada 15. novembra apliecību.

- 4 Lēmuma pamatojumā VDI norādīja publisku un citu informāciju, ko tā raksturoja kā “*informāciju, kas norādīta klasificētā dokumentārā pierādījuma ar noteiktu numuru un datumu konkrētajās lapās, konkrētajās rindkopās vai konkrētajos pielikumos*”, nesniedzot sīkāku informāciju.
- 5 Prasītāja pārsūdzēja VDI lēmumu komisijā, apgalvojot, ka tai nebija iespējas iepazīties ar VDI lietas materiāliem un pārbaudīt klasificēto dokumentāro pierādījumu saturu. Prasītāja apstrīdēja arī VDI konstatētos faktus un juridiskos vērtējumus, kas izdarīti, pamatojoties uz neklasificēto informāciju. Komisija noraidīja šo pārsūdzību ar 2020. gada 4. novembra lēmumu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).
- 6 Par šo komisijas lēmumu prasītāja iesniedza administratīvu sūdzību, kura tiek izskatīta *Najvyšší správny súd* (Augstākajā administratīvajā tiesā). VDI ir iesniegusi šai tiesai pilnīgus lietas materiālus, kuri satur arī klasificētos dokumentāros pierādījumus.
- 7 Ar 2022. gada 4. oktobra lēmumu valsts tiesas palātas priekšsēdētājs saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 82. panta 1. punktu ierobežoja iespēju iepazīties ar šīm klasificētajām lietas daļām. Tajā pašā dienā prasītājas advokāts pieprasīja piekļuvi šiem lietas materiāliem. 2022. gada 5. oktobrī palātas priekšsēdētājs noraidīja šo pieprasījumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 82. panta 1. punktu, bet vienlaikus lūdza VDI dot šādu piekrišanu.
- 8 Ar 2022. gada 25. novembra vēstuli VDI informēja iesniedzējtiesu, ka tā šādu piekrišanu dod tikai attiecībā uz diviem klasificētajiem dokumentārajiem pierādījumiem, bet nedod piekrišanu attiecībā uz pārējiem pierādījumiem. VDI to pamatoja ar to, ka klasificētie dokumentārie pierādījumi satur informāciju, kuras izpaušana varētu novest pie informācijas avotu atklāšanas, kā arī apdraudēt VDI un citu valsts iestāžu veikto pasākumu pret prasītāju efektivitāti. Ar 2023. gada 16. janvāra vēstuli prasītājas advokāts vēlreiz lūdza valsts tiesu atļaut iepazīties ar klasificētajiem dokumentārajiem pierādījumiem, atsaucoties uz Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, kas interpretēts saskaņā ar Tiesas 2022. gada 22. septembra spriedumu *GM* (C-159/21, ECLI:EU:C:2022:708).

Pamatlietas dalībnieku galvenie argumenti

- 9 Vispirms prasītāja apgalvo, ka tai bijis liegts iepazīties ar VDI lietas materiāliem un uzzināt klasificēto dokumentāro pierādījumu saturu. Prasītājas advokāts varēja lūgt atļauju piekļūt tiem tikai pēc VDI lēmuma saņemšanas. Tomēr VDI direktors

³ Saskaņā ar Likuma Nr. 215/2004 49. panta 1. punktu un 2. punkta a) apakšpunktu.

⁴ Saskaņā ar Likuma Nr. 215/2004 50. panta 5. punktu.

neapmierināja pieprasījumu sniegt piekļuvi dokumentiem, sniedzot pamatojumu, ko prasītāja uzskata par ļoti vispārīgu. Prasītāja apstrīd arī faktiskos un tiesiskos secinājumus, ko VDI izdarījusi, pamatojoties uz publisko informāciju. Administratīvajā sūdzībā prasītāja apgalvo, ka tās procesuālās tiesības iepazīties ar lietas materiālu saturu nevar tikt pakļautas absolūtam ierobežojumam tikai ar vispārīgu pamatojumu, ka runa ir par klasificētu informāciju. Prasītāja uzskata, ka no tiesību uz aizstāvību nodrošināšanas viedokļa nav pietiekami, ka ar klasificētu informāciju var iepazīties tiesa. Attiecībā uz lietas būtību prasītāja apstrīd, ka tās gadījumā pastāvētu tāds drošības risks, kas attaisnotu tai dotās iestādes drošības pielaides atsaukšanu.

- 10 Prasītāja skaidri atsaucas uz Hartu un apgalvo, ka ir pārkāptas tās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu saskaņā ar Hartas 47. pantu, lai gan no lūguma ierosināt prejudiciāla nolēmuma tiesvedību neizriet prasītājas skaidrais apgalvojums, ka attiecīgās valsts tiesību normas ir uzskatāmas par Savienības tiesību īstenošanu.
- 11 Atbildētāja nepiekrīt prasītājas apgalvojumiem. Tā uzsver, ka ir iespējams veikt apstrīdētā lēmuma pārbaudi tiesā un ka tiesa var iepazīties ar visiem dokumentiem, tostarp klasificētajiem dokumentārajiem pierādījumiem.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izklāsts

Par pirmo jautājumu

- 12 Iesniedzējtiesa ir vienīgā tiesas iestāde, kura ir kompetenta pārbaudīt apstrīdēto lēmumu; tās nolēmums ir galīgs. Iesniedzējtiesa uzskata, ka Tiesas atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem ir nepieciešamas strīda izlemšanai. Iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai šajā lietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums ir uzskatāms par Savienības tiesību īstenošanu un vai tādēļ šajā lietā ir piemērojama Harta. Iesniedzējtiesa norāda, ka pati prasītāja nenorāda iemeslus, kādēļ tas tā būtu.
- 13 Iesniedzējtiesa analizē Tiesas judikatūru par jēdzienu “īsteno Savienības tiesības”, atsaucoties uz 2018. gada 19. aprīļa sprieduma *Consorzio Italian Management e Catania Multiservizi* (C-152/17, ECLI:EU:C:2018:264) 34. punktu, kā arī uz 2019. gada 24. septembra rīkojuma *Spetsializirana prokuratura* (nevainīguma prezumpcija) (C-467/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:776) 40. un 41. punktu, 2014. gada 6. marta sprieduma *Siragusa* (C-206/13, ECLI:EU:C:2014:126) 25. punktu un 2013. gada 26. februāra sprieduma *Åkerberg Fransson* (C-617/10, ECLI:EU:C:2013:105) 28. punktu.
- 14 Iesniedzējtiesa konstatē, ka gan apstrīdētā VDI lēmuma, gan apstrīdētā komisijas lēmuma juridiskais pamats ir tikai valsts tiesību normas. Tomēr no Rīkojuma Nr. 134/2016 izriet, ka iestādes drošības pielaide ietver tādas Eiropas Savienības klasificētās informācijas augstākās klasifikācijas līmeni, līdz kuram pielaides turētājam ir jāpiešķir piekļuve. Tomēr valsts tiesību aktos nav sīkāk reglamentēta

rīcība ar Eiropas Savienības klasificēto informāciju vai piekļuves šādas informācijas detaļas.

- 15 Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar Lēmuma 2013/488 1. panta 1. punktu šajā lēmumā ir noteikti ESKI [ES klasificētās informācijas] aizsardzības pamatprincipi un minimālie drošības standarti. Saskaņā ar minētā lēmuma 3. apsvērumu un 1. panta 2. punktu šie principi un standarti dalībvalstīm ir jāievēro saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem. Saskaņā ar Lēmuma 2013/488 15. panta 3. punkta c) un d) apakšpunktu dalībvalstis saskaņā ar saviem attiecīgajiem valsts tiesību aktiem veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka, rīkojoties ar ESKI vai glabājot to, šo lēmumu ievēro arī citas personas dalībvalstīs, kam ar pienācīgām atļaujām ir piekļuve ESKI, un dalībvalstu līgumslēdzēji. Minētā lēmuma 16. panta 3. punkta a) apakšpunkta iii) punktā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāizraugās VDI (valsts drošības iestāde), kurai ir jānodrošina, ka visas personas, kas strādā pie līgumslēdzēja, saņemtu drošības pielaidi vai saņemtu citu pienācīgu atļauju. Lēmuma 2013/488 11. panta 5. punktā ir skaidri noteikts pienākums dalībvalsts valsts drošības iestādei nodrošināt, lai visiem tās teritorijā reģistrētajiem līgumslēdzējiem un apakšlīgumslēdzējiem, kas iesaistīti klasificētos līgumos un kam vajadzīga piekļuve informācijai, kura klasificēta kā *CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL* vai *SECRET UE/EU SECRET*, būtu iestādes drošības pielaide (IDP). Šīs pielaides detaļas ir reglamentētas lēmuma V pielikumā (skat. 11. panta 7. punktu).
- 16 Iesniedzējtiesa no tā secina, ka Lēmuma 2013/488 mērķis ir noteikt dalībvalstīm konkrētus pienākumus attiecībā uz līgumslēdzēju pārbaudi. Tā kā saskaņā ar LESD 288. panta ceturto daļu šis lēmums ir pilnībā saistošs visām dalībvalstīm, valsts iestādēm ir pienākums, izsniedzot un atceļot iestādes drošības pielaižu, ņemt vērā no šī lēmuma izrietošos pienākumus. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šajā ziņā nav nozīmes tam, ka Lēmumā 2013/488 ir atsauce uz attiecīgajiem valsts tiesību aktiem, saskaņā ar kuriem VDI ir jārīkojas. Iesniedzējtiesa uzskata, ka tas izriet no tiesību akta (lēmuma) formas izvēles un no tā, ka tas ir saistošs dalībvalstīm, nevis indivīdiem. Dalībvalstis pieņem visus valsts tiesību aktus paredzētos pasākumus un procedūras, lai īstenotu tiesību aktu saskaņā ar LESD 291. panta 1. punktu.
- 17 Iesniedzējtiesa norāda, ka Slovākijas valsts tiesībās nav paredzētas īpašas procedūras iestādes drošības pielaižu izsniegšanai Lēmuma 2013/488 vajadzībām. Valsts drošības pārbaudi veic, lai izsniegtu iestādes drošības pielaidi saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Pamatojoties uz šādu pielaidi, uzņēmējam tiek izsniegta iestādes drošības apliecība attiecīgajam Eiropas Savienības klasifikācijas līmenim, kuras derīgums ir atkarīgs no iestādes drošības pielaižu derīguma saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Tomēr, pamatojoties uz Tiesas 2013. gada 26. februāra spriedumu *Åkerberg Fransson* (C-617/10, ECLI:EU:C:2013:105), iesniedzējtiesa uzskata, ka tas, ka valsts tiesību akti nav pieņemti tieši, lai īstenotu konkrētu Savienības tiesību aktu, nenozīmē, ka to piemērošana nevar būt Savienības tiesību īstenošana.

- 18 Iesniedzējtiesa piekrīt viedoklim, ka tās veiktā apstrīdētā lēmuma pārbaude var būt situācija, kurā dalībvalsts īsteno Savienības tiesības un kurai ir piemērojama Harta atbilstīgi tās 51. panta 1. punktam.
- 19 Iesniedzējtiesa pauž šaubas par Lēmuma 2013/488 juridisko pamatu, ko tā principā uzskata par neskaidru; šajā kontekstā minētais LESD 240. panta 3. punkts attiecas tikai uz veidu, kādā Padome pieņem lēmumus par procesuāliem jautājumiem un reglamentu. Iesniedzējtiesas ieskatā par šī lēmuma juridisko pamatu nav jābūt LESD trešās daļas V sadaļas 4. vai 5. nodaļai (tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās un policijas sadarbība), kā rezultātā Tiesas jurisdikcija LESD 276. panta izpratnē šajā lietā būtu ierobežota. Turklāt iesniedzējtiesa neuzskata, ka šis ir gadījums, kad dalībvalstij saskaņā ar LESD 346. panta a) punktu nav saistoši Hartas noteikumi. Iesniedzējtiesa uzskata, ka Lēmuma 2013/488 būtība vai saturs vien neierobežo Līgumu vai Hartas piemērošanas pieļaujamību šajā lietā un līdz ar to arī Tiesas interpretācijas kompetenci.

Par otro jautājumu

- 20 No attiecīgajiem valsts tiesību aktiem izriet, ka VDI un komisijai savos lēmumos ir jānorāda fakti, ar kuriem tie pamato savus lēmumus, un to novērtējums. Praksē atsevišķa klasificēta informācija lēmumos netiek norādīta. Tajos ir ietverta tikai atsauce uz tādu attiecīgo dokumentāro pierādījumu apzīmējumu, kuros ietverta klasificēta informācija. Valsts *Najvyšší súd* (Augstākā tiesa, Slovākija) un *Ústavný súd* (Konstitucionālā tiesa, Slovākija) judikatūrā šāda procedūra ir pieļauta. Dokumentārie pierādījumi, kas satur klasificētu informāciju, nav pieejami personai, kurai tiek veikta drošības pārbaude. Ja tiek iesniegta administratīva sūdzība, lai pārbaudītu lēmumu par iestādes drošības pielāgšanas atsaukšanu (atcelšanu), *Najvyšší správny súd* (Augstākā administratīvā tiesa) tiesnešiem ir neierobežotas tiesības iepazīties ar visu lietas materiālos esošo klasificēto informāciju. Personas, kurai tiek veikta drošības pārbaude, advokāts var iepazīties ar klasificētu informāciju tikai ar tās iestādes vadītāja piekrišanu, kura ir konstatējusi attiecīgo klasificēto informāciju un nosūtījusi to VDI. Saskaņā ar valsts judikatūru lēmumu piešķirt advokātam piekļuvi klasificētai informācijai nevar atsevišķi pārskatīt. Jebkurā gadījumā advokātam ir pienākums nodrošināt klasificētās informācijas konfidencialitāti, un tādēļ viņš ar to nedrīkst iepazīstināt pat savu klientu.
- 21 Saskaņā ar Tiesas judikatūru tiesību uz taisnīgu lietas izskatīšanu elements ir ne tikai iepazīšanās ar pieņemtā administratīvā lēmuma pamatojumu, bet arī piekļuve visai lietas materiālos esošajai informācijai, uz kuru balstījusies administratīvā iestāde. Tiesvedības dalībniekiem ir jābūt tiesībām iepazīties ar visiem pierādījumiem vai atziniem, kas iesniegti tiesai, lai ietekmētu tās lēmumu vai sniegtu paskaidrojumus par minētajiem pierādījumiem. Saskaņā ar Tiesas judikatūru tiesības piekļūt lietas materiāliem tomēr var samērot ar valsts drošības interesēm, taču šāda samērošana nevar novest pie tā, ka tiesības uz aizstāvību zaudē jebkādu efektivitāti tādēļ, ka attiecīgajai personai vai tās juridiskajam

pārstāvim liegta iespēja tikt informētiem par būtiskāko apsvērumu saturu, uz kuriem balstīts lēmums. Nepietiek ar to, ka attiecīgā persona vai tās juridiskais pārstāvis var piekļūt šādai informācijai tikai pēc tam, kad ir saņemta attiecīga atļauja, turklāt viņi pat nevar iepazīties ar šādu lēmumu pamatā esošo apsvērumu būtību un nekādi nevar administratīvā vai tiesas procesa vajadzībām izmantot informāciju, kurai viņiem ir piešķirta piekļuve⁵. Vienlaikus šīs attiecīgās personas tiesības nevar aizstāt ar to, ka piekļuve lietas materiāliem ir garantēta tiesai⁶.

- 22 Iesniedzējtiesa uzskata, ka, ņemot vērā iepriekš minēto, atbilde uz otro jautājumu varētu būt skaidra (*acte éclairé*), taču atšķirībā no izskatāmās lietas lieta C-159/21 attiecās ne tikai uz Hartas 47. panta, bet arī uz Direktīvas 2013/32⁷ 23. panta 1. punkta otrās daļas interpretāciju, kurā ir skaidri paredzētas īpašas tiesības attiecīgajai personai piekļūt informācijai vai avotiem, kuru izpaušana varētu kaitēt valsts drošībai.
- 23 Iesniedzējtiesa jautā, vai Lēmuma 2013/488 11. pantā un minētā lēmuma V pielikumā ietvertais regulējums piešķir prasītājam Savienības tiesībās garantētas tiesības, kuru aizsardzību tā var prasīt saskaņā ar Hartas 47. panta 1. punktu, proti, vai no Lēmuma 2013/488 tā var izsecināt tiesības uz to, ka tās iestādes drošības pielaide netiek atsaukta, vai tiesības uz to, ka VDI, atsaucot šo pielaides, ievēro noteiktus minimālos procesuālos standartus. Iesniedzējtiesa piekrīt viedoklim, ka ar Lēmumu 2013/488 prasītājam nav tieši piešķirtas tiesības, taču tai ir šaubas, jo no minētā lēmuma 11. panta 2. un 3. punkta tā secina, ka gadījumā, ja Padomes Ģenerālsekretariāts slēdz klasificētus līgumus (skat. A pielikumu), drošības pārbaudes veikšana saskaņā ar minētā lēmuma 11. panta 4. un 5. punktu ir nosacījums līgumslēdzēja dalībai attiecīgajā konkursa procedūrā par šāda līguma slēgšanu. Tādējādi iestādes drošības pielaides atsaukšana (atcelšana) būtībā ietekmē prasītājas iespēju pretendēt uz šāda klasificēta līguma noslēgšanu. No tā varētu izrietēt, ka ar Lēmumu 2013/488 līgumslēdzējiem tiek piešķirtas noteiktas tiesības.
- 24 Tālāk iesniedzējtiesa, atsaucoties uz Hartas 52. panta 3. punktu, norāda uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk tekstā – “ECT”) judikatūru par tādu lēmumu pārbaudi tiesā, kas balstīti uz klasificētu informāciju. ECT uzskatīja, ka ir būtiski, lai tiesai, kas veic tiesvedību, būtu pilnīga piekļuve klasificētai informācijai⁸. Saskaņā ar šādu interpretāciju šajā gadījumā būtu pietiekami, ka ar klasificētu informāciju var iepazīties tikai valsts tiesa, kas veic tiesvedību. Tomēr Tiesa savā

⁵ Skat. Tiesas spriedumu, 2022. gada 22. septembris, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság* u.c. (C-159/21, ECLI:EU:C:2022:708), 50. un 51. punkts un rezolutīvā daļa.

⁶ Turpat, 57. punkts.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV 2013, L 180, 60. lpp.).

⁸ ECT spriedums, 2017. gada 19. septembris, *Regner* pret Čehijas Republiku (sūdzības Nr. 35289/11, ECLI:CE:ECHR:2015:1126JUD003528911).

judikatūrā ir uzsvērusi, ka ar to nepietiek, ņemot vērā Hartas 47. panta 2. punktu⁹. Tādēļ iesniedzējtiesa uzskata, ka no Tiesas ir jāsaņem precīzāka Hartas 47. panta 2. punkta interpretācija attiecībā uz izskatāmo lietu.

Par trešo jautājumu

- 25 Tiesvedībā, kurā iesaistītas prasītāja un VDI, valsts tiesa bez VDI piekrišanas nedrīkst atļaut prasītājai vai tās advokātam iepazīties ar tiem lietas materiāliem, kas satur klasificētu informāciju. Tā kā lietas materiālus, kas satur klasificētu informāciju, tiesai iesniedz VDI, praksē tikai prasītājai ir ierobežota piekļuve lietas materiāliem. Lai gan Administratīvā procesa likuma 82. panta 2. punktā ir atļauts piekļūt tiem lietas materiāliem, kas ir pierādījumu iegūšanas procedūras priekšmets, valsts praksē tiesas iepazīšanās ar administratīvās iestādes iesniegtajiem lietas materiāliem netiek uzskatīta par pierādījumu iegūšanas procedūras veikšanu.
- 26 Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 82. panta 2. un 3. punktu to lietas materiālu pārbaude, kuri satur klasificētu informāciju, ir atkarīga no tā, vai personas, kas ar to iepazīstas, atbilst Likumā Nr. 215/2004 paredzētajiem nosacījumiem. Tādējādi praksē prasītājai ir nepieciešama derīga iestādes drošības pielaide, un tās advokātam ir nepieciešama kompetentas iestādes izsniegta drošības pielaide vai piekrišana saskaņā ar Likumu Nr. 215/2004.
- 27 Gadījumā, ja iesniedzējtiesai šajā lietā nav jāpiemēro otrajā jautājumā aprakstītās valsts tiesību normas un prakse, šī tiesa vēlas noskaidrot, kā un kādā apmērā tai būtu jānodrošina prasītājai iespēja iepazīties ar klasificētu informāciju. Līdz ar to iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai no Hartas 47. panta 2. punkta var izsecināt konkrētu valsts tiesas rīcību vai pienākumu šajā sakarā. Savā judikatūrā Tiesa uzsvēra, ka tiesai ir pienākums nodrošināt procesa dalībniekam piekļuvi konkrētai informācijai, ko tā ir saņēmusi no administratīvās iestādes, nevis visiem lietas materiāliem, kuros šī informācija ir ietverta¹⁰. Ņemot vērā neskaidrības saistībā ar Lēmumu 2013/488, kuru dēļ tika uzdots pirmais un otrais jautājums, iesniedzējtiesa uzskata, ka Tiesai ir svarīgi interpretēt Hartas 47. panta 2. punktu arī attiecībā uz šajā lēmumā reglamentēto klasificētās informācijas jautājumu.

Par ceturto jautājumu

- 28 Iestādes drošības pielaižu atsaukšana Lēmuma 2013/488 izpratnē ir tikai tiesas sekas industriālās drošības apliecības atsaukšanai, pamatojoties uz valsts tiesību normām.

⁹ Spriedums, 2017. gada 16. maijs, *Berlioz Investment Fund* (C-682/15, ECLI:EU:C:2017:373), 100. punkts, vai 2018. gada 13. septembris, *UBS Europe u.c.* (C-358/16, ECLI:EU:C:2018:715), 70. punkts.

¹⁰ Spriedums, 2017. gada 16. maijs, *Berlioz Investment Fund* (C-682/15, ECLI:EU:C:2017:373), 100. punkts, vai 2018. gada 13. septembris, *UBS Europe u.c.* (C-358/16, ECLI:EU:C:2018:715), 70. punkts.

- 29 Tomēr, salīdzinot valsts tiesību aktos un Lēmumā 2013/488 paredzētos industriālās drošības priekšnoteikumus, redzams, ka tie nav identiski, un valsts tiesību aktos drošības risks tiek saprasts plašāk. Saskaņā ar Lēmuma 2013/488 V pielikuma 9. punktu drošības risks ir ietverts tikai b) apakšpunktā attiecībā uz “atbildību, kontroli vai iespēju izdarīt neatļautu ietekmi”. Likumā Nr. 215/2004 par drošības risku uzņēmēja gadījumā uzskata gan darbību, kas vērsta pret Slovērijas Republikas interesēm konkrētās jomās (aizsardzība, drošība, starptautiskās attiecības), gan arī konkrētu starptautisku, komerciālu vai mantisku saikni, kas varētu kaitēt Slovērijas Republikas interesēm. Lēmuma 2013/488 V pielikumā šādi riski nav minēti. Saskaņā ar Lēmuma 2013/488 11. panta 5. punktu valsts drošības iestāde rīkojas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, kas var plašāk reglamentēt kritērijus atzīšanai par drošības risku. Šajā lietā iesniedzējtiesa uzskata, ka apstrīdētais komisijas lēmums, kā arī apstrīdētais VID lēmums ir pamatoti ar drošības riskiem, kurus reglamentē tikai Likums Nr. 215/2004.
- 30 Tā kā Hartas noteikumi ir paredzēti dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesības, iesniedzējtiesai ir šaubas, vai izskatāmā lieta ir šāds gadījums.
- 31 Ja no Hartas 47. panta izrietētu tiesības (iespējams, pienākums) piešķirt prasītājam vai tās advokātam piekļuvi attiecīgajai klasificētajai informācijai, būs jānosaka, vai tas attiecas arī uz klasificēto informāciju, kas saistīta ar drošības risku valsts tiesību aktu izpratnē, bet ne Lēmuma 2013/488 izpratnē. Piemēram, klasificēta informācija par prasītājas darbību pret Slovērijas Republikas interesēm saskaņā ar Likuma Nr. 215/2004 49. panta 2. punkta a) apakšpunktu nav būtiska lietas iznākumam no Lēmuma 2013/488 V pielikuma 9. punktā minēto kritēriju viedokļa. Šādā gadījumā iesniedzējtiesa uzskata, ka Hartas 51. panta 2. punkts var tikt interpretēts tādējādi, ka tas nepieļauj, ka valsts tiesas tiesvedība attiecībā uz šādu klasificētu informāciju ir tieši balstīta uz Hartas 47. pantu, nepiemērojot valsts tiesību aktus.
- 32 Tomēr, no otras puses, gan VDI, gan atbildētāja komisija nolēma atsaukt (atcelt) iestādes drošības pielaidi Lēmuma 2013/488 11. panta un tā V pielikuma izpratnē tikai tādēļ, ka tās vienlaikus atsauca (atcēla) iestādes drošības pielaidi saskaņā ar Likuma Nr. 215/2004 50. pantu. Lai gan šī pielaipe tika atsaukta tikai tāda drošības riska dēļ, kas Lēmuma 2013/488 V pielikuma 9. punktā nebija skaidri minēts, iesniedzējtiesa tomēr uzskata, ka Hartas 47. panta prasības var tikt interpretētas tādējādi, ka tās ir pilnībā piemērojamas arī attiecībā uz jebkādu klasificētu informāciju, kas bija būtiska iestādes drošības pielaižu atsaukšanai (atcelšanai), neatkarīgi no tā, vai tā ir saistīta ar Lēmuma 2013/488 V pielikuma 9. punktā minētajiem apstākļiem.